

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2007 m. gegužės 31 d. Nr. FA-1050-5P-47
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
valstybės kontrolieriaus pavaduotojo Viktoro Švedo
2006-06-14 pavedimą Nr. 1050-6P

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Renata Maslauskaitė-Meškauskaitė (grupės vadovė)
Rasa Matijošaitytė
Kristina Smulskienė
Kristina Česaitienė
Tautvydas Špokas – specialistas (auditoriaus padėjėjas)

Auditas pradėtas 2006-06-14
Auditas baigtas 2007-05-31

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms	5
1.1. Faktinių išlaidų apskaita	5
1.2. Asignavimų naudojimas	6
1.3. Apskaitos tvarkymas Kauno valstybiniame dramos teatre	8
1.4. Apskaitos tvarkymas Valstybiniame Vilniaus mažajame teatre	9
1.5. Apskaitos tvarkymas Lietuvos rusų dramos teatre	11
1.6. Apskaitos tvarkymas kitose pavaldžiose įstaigose	15
2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumas	17
2.1. Viešųjų įstaigų ir kitų subjektų finansavimas	17
2.2. Skoliniai įsipareigojimai	19
2.3. Kiti pastebėjimai	19
3. Pažanga šalinant nustatytus trūkumus	20

IŽANGA

Valstybinis auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2006 m. birželio 14 d. pavedimu Nr. 1050-6P. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Renata Maslauskaitė-Meškauskaitė (grupės vadovė), valstybinė auditorė Rasa Matijošaitytė, vyresnioji valstybinė auditorė Kristina Smulskienė, vyresnioji valstybinė auditorė Kristina Česaitienė, specialistas (auditoriaus padėjėjas) Tautvydas Špokas.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – Ministerija) – Lietuvos Respublikos Vyriausybės institucija, formuojanti ir įgyvendinanti valstybės kultūros politiką profesionalaus bei mėgėjų meno, teatro, muzikos, dailės, kino, muziejų, bibliotekų, leidybos, autorių teisių ir gretutinių teisių bei kultūros vertybių apsaugos srityse. Adresas: J. Basanavičiaus g. 5, Vilnius, identifikavimo kodas – 188683671. Kultūros ministerijos steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Audituojamu laikotarpiu Kultūros ministerijai iki 2006 m. liepos 12 d. vadovavo ministras Vladimiras Prudnikovas, o nuo 2006 m. liepos 12 d. – ministras Jonas Jučas, Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja – vyriausiąja buhalterė dirbo Violeta Vasiljevienė.

Audituojamas laikotarpis – 2006 metai.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkinės operacijas bei įvykius ir jų parodymą finansinėse bei kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių bei priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2007 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto, valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertinome Ministerijos 2006 metų finansinės atskaitomybės formų: Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanso (forma Nr.1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2006 m. apyskaitos (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2006 m. apyskaitos (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų pajamų įmokų į biudžetą 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. 5), Debitorinio ir kreditorinio išiskolinimo 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. 6), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. 8), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. B-11) duomenis.

Audituojamu laikotarpiu Ministerija (asignavimų valdytoja) ir 39 jai pavaldžios įstaigos vykdė dešimt programų, kurioms vykdyti buvo patvirtinta 179 023,2 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, gauta 175 592,5 tūkst. Lt, panaudota – 175 491,3 tūkst. Lt.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Siekdami gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, ištyrėme ir įvertinome Ministerijos vidaus kontrolę ir rizikos veiksnius. Nustatėme reikšmingų rizikos veiksnių galimą poveikį finansinei atskaitomybei bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams, taip pat įvertinome Ministerijos vadovybės numatytas priemones vidaus kontrolės rizikai mažinti ir valdyti, atlikome kontrolės testus ir pagal jų rezultatus įvertinome vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumą ir nuoseklumą.

Remdamiesi išankstinio tyrimo metu nustatytais rizikos veiksniais, Kultūros ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose atlikome analitines ir savarankiškas audito procedūras.

Siekdami gauti pakankamai patikimų įrodymų, dalyvavome metinėje Ministerijos ir pavaldžių įstaigų turto inventORIZACIJOJE.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms

1.1. Faktinių išlaidų apskaita

Kultūros ministerijai viešosios įstaigos, atsiskaitydamos už panaudotas valstybės biudžeto lėšas, gautas pavedimams vykdyti, pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitas (formas Nr. 2), nurodydamos patirtas kasines ir faktines išlaidas. Dalis pateiktų ataskaitose išlaidų nepagrįsta apskaitos dokumentais. Negalime patvirtinti viešųjų įstaigų patirtų faktinių išlaidų pagal programas:

- ▶ iš 17.01 programos „Meninės kūrybos plėtra ir sklaida“ – VšĮ „Tarptautinis M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas“ nenurodė 0,8 tūkst. Lt išlaidas pateisinančio dokumento;
- ▶ iš 18.01 programos „Tarptautinių kultūros ryšių plėtra“ – VšĮ „Lietuvos institutas“ nenurodė 30 tūkst. Lt projektų koordinavimo išlaidas pateisinančių dokumentų;
- ▶ iš 18.02 programos „Lietuvos įvaizdžio formavimas“ – VšĮ „Lietuvos institutas“ nenurodė 136,9 tūkst. Lt įstaigos administravimo išlaidas ir 3,3 tūkst. Lt komandiruočių išlaidas pateisinančių dokumentų;
- ▶ iš 19.01 programos „Visuomenės informacinis aprūpinimas“ – UAB „Balstas“ nenurodė 50 tūkst. Lt projekto išlaidas pateisinančių dokumentų, bei VšĮ „Lietuvos institutas“ nenurodė 20,4 tūkst. Lt projektų organizacines išlaidas pateisinančių dokumentų.

Šiuo atveju nesivadovauta Buhalterinės apskaitos įstatymo¹ 12 str. 1 ir 2 d., kad visi ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių² 68 p. nuostatomis, kad įvykdžiusi pavedimą įstaiga nusiunčia lėšas pervedusiam asmeniui ataskaitą (asignavimų valdytojui pateikiami biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita ir buhalterinės apskaitos dokumentai, pagrindžiantys lėšų panaudojimą).

Kultūros ministerija – asignavimų valdytoja – pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³ 5 str. 1 d. 7 p. privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirstytų asignavimų naudojimo teisėtumą, o pagal 7 str. 1 p. atsako už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje

¹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (2001-11-06 Nr. IX-574).

² Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (nutarimo 2005-06-21 Nr. 687 redakcija)).

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (2003-12-23 Nr. IX-1946).

nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą. Ministerija nepareikalavo iš minėtų įstaigų išlaidas pagrindžiančių dokumentų, įrodančių, kad išlaidos panaudotos programai vykdyti.

Negalime patvirtinti, kad viešosioms įstaigoms skirtos lėšos (241,4 tūkst. Lt) Ministerijos faktinių išlaidų apskaitos registruose pagal programas įregistruotos ir įvertintos taisyklingai, atskleistos metinėje atskaitomybėje laikantis įstatymų, apskaitos principų ir taisyklių, ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai tikrai įvyko.

Todėl iš 2006 m. Ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktų 173 949,1 tūkst. Lt faktinių išlaidų negalime patvirtinti, kad buvo padaryta 241,4 tūkst. Lt išlaidų, nes negavome patvirtinančių dokumentų.

1.2. Asignavimų naudojimas

Ministerija nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacija⁴, nes asignavimus, skirtus nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti, pervedė pavaldžioms įstaigoms. Iš 18.01 programos „Tarptautinių kultūros ryšių plėtra“ tokiu būdu buvo sumokėta 338,3 tūkst. Lt (pavaldžioms įstaigoms – Vilniaus teatrui „Lėlė“, Lietuvos liaudies kultūros centrai, Valstybiniam dainų ir šokių ansamblui „Lietuva“, Klaipėdos dramos teatrui, Kauno valstybiniam akademiniam dramos teatrui ir kt.).

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁵ 5 str. 1 d. 1 p. nuostatas asignavimų valdytojas privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams programoms vykdyti.

Patirtos išlaidos (338,3 tūkst. Lt) apskaitytos pavedimų vykdymo išlaidų straipsnyje (2.2.1.1.1.31). Teisingai paskirsčius biudžeto asignavimus pavaldžioms įstaigoms, patirtos išlaidos būtų nurodytos kituose išlaidų straipsniuose.

Neteisingai paskirsčius asignavimus, pavaldžių įstaigų patirtos išlaidos neteisingai nurodytos asignavimų valdytojo pervedamų lėšų nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti išlaidų straipsnyje.

Suvestinėje biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2006-12-31 ataskaitoje nurodytos kasinės ir faktinės pavedimų vykdymo išlaidos (2.2.1.1.1.31 str.) padidintos 338,3 tūkst. Lt, kituose straipsniuose kasinės ir faktinės išlaidos sumažintos ta pačia suma.

2006 m. Ministerijai pavaldžios įstaigos (Vilniaus teatras „Lėlė“, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras, Kauno valstybinis dramos teatras, Kauno valstybinis muzikinis teatras)

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsak. Nr.1K – 184 (su vėlesniais pakeitimais)).

⁵ Ten pat

nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija⁶ ir iš darbo užmokesčiui skirtų asignavimų išmokėjo 3 tūkst. Lt išeitinių pašalpų ir 7,9 tūkst. Lt nenutrūkstamo darbo užmokesčio ligos atveju. Šios išlaidos turėjo būti daromos iš socialinėms išlaidoms skirtų asignavimų.

Ministerijai pavaldžios įstaigos, nesivadovaudamos minėta klasifikacija, ilgalaikį turtą įsigijo ne iš asignavimų, skirtų materialiajam turtui kurti ir įsigyti, o iš prekių ir paslaugų naudojimui skirtų asignavimų (Kauno valstybinis dramos teatras – už 16,2 tūkst. Lt, Kauno valstybinis muzikinis teatras – už 4 tūkst. Lt, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras – už 17,2 tūkst. Lt).

Nesivadovaudamos Biudžeto sandaros įstatymo⁷ 5 straipsnio 1 dalies 1 p., kad valstybės biudžeto asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos institucijos programoms vykdyti, minėtos Ministerijai pavaldžios įstaigos darbo užmokesčiui skirtus asignavimus (10,9 tūkst. Lt) panaudojo socialinėms išmokoms (pašalpoms) mokėti, prekėms ir paslaugoms skirtus asignavimus (37,4 tūkst. Lt) – ilgalaikiam turtui įsigyti.

Kauno valstybinis muzikinis teatras 2006 m. pervedė avansu 3,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų. Mokėjimas atliktas nepagrindus jo apskaitos dokumentais ir nesivadovaujant Buhalterinės apskaitos įstatymo⁸ 12 str. 2 d. nuostatomis.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁹ 2 str. 3 d. ir 32 str. numato, kad biudžetiniai metai – metai, kurie prasideda sausio 1 dieną ir baigiasi gruodžio 31 dieną, ir kad metams pasibaigus asignavimų valdytojų disponuojamose sąskaitose esančios biudžeto lėšos gražinamos į biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Vilniaus teatras „Lėlė“, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras, Kauno valstybinis dramos teatras, Kauno valstybinis muzikinis teatras) nesivadovavo teisės aktų nuostatomis asignavimus naudoti pagal nustatytą paskirtį, todėl Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo suvestinėje 2006-12-31 ataskaitoje numatytos kasinės ir faktinės išlaidos darbo užmokesčiui didesnės 10,9 tūkst. Lt, socialinėms išmokoms (pašalpoms) mažesnės 10,9 tūkst. Lt, prekėms ir paslaugoms didesnės 37,4 tūkst. Lt, ilgalaikiam turtui sukurti ir įsigyti mažesnės 37,4 tūkst. Lt, nei faktiškai patirtos.

Ministerijai pavaldi įstaiga – Kauno valstybinis muzikinis teatras, nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo nuostata gražinti nepanaudotus asignavimus į biudžetą ir

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsak. Nr.1K – 184 (su vėlesniais pakeitimais)).

⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (2003-12-23 Nr. IX-1946).

⁸ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (2001-11-06 Nr. IX-574).

⁹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (2003-12-23 Nr. IX-1946).

2006 m. asignavimus (3,4 tūkst. Lt) panaudojo ateinančių metų išlaidoms dengti. Teatru nurodžius ateinančių metų patirtas išlaidas 2006 m. atskaitomybėje, suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės išlaidos padidintos šia suma.

1.3. Apskaitos tvarkymas Kauno valstybiniame dramos teatre

Kauno valstybinis dramos teatras buhalterinę apskaitą tvarkė nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių nuostatomis, neteisingai tvarkė ilgalaikio, trumpalaikio turto, atsargų, pajamų, debitorių ir kreditorių, deponentų apskaitą, neteisingai skaičiavo turto nusidėvėjimą, neteisingai fiksavo ūkines operacijas, atliko sąskaitų korespondencijas, metų pabaigoje neteisingai uždarė buhalterines sąskaitas. Dėl to negalime patvirtinti, kad teatro Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse (14 126,6 tūkst. Lt) nurodyti likučiai yra teisingi:

- ▶ negalime patvirtinti ilgalaikio materialiojo turto 13888,7 tūkst. Lt likučio (01 sąskaita – aktyvas) teisingumo, nes jame nurodyta pastatyminių priemonių vertė 639,1 tūkst. Lt, kuri apskaitos registruose neapskaičiuota (2006 m. pastatyminių priemonių inventorizacija nebuvo atlikta), nenurodyta 7,8 tūkst. Lt turto vertė, kuri nurodyta apskaitos registruose, ilgalaikio turto vertėje neteisingai nurodyta 27,2 tūkst. Lt trumpalaikio turto, ilgalaikio turto vertė padidinta 6,1 tūkst. Lt, neteisingai įvertinus įsigytą turtą;
- ▶ trumpalaikio turto (070 sąskaita – aktyvas) likutis sumažintas 27,2 tūkst. Lt, neteisingai jį apskaičius ilgalaikio turto sąskaitoje;
- ▶ negalime patvirtinti nurodyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (020, 021 sąskaita – pasyvas) 4 029,5 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes šio turto nusidėvėjimas buvo skaičiuojamas nesivadovaujant kultūros ministro įsakymu¹⁰ patvirtintais normatyvais ir skaičiuojamas nusidėvėjimas trumpalaikiam turtui, neteisingai apskaičytam ilgalaikio turto sąskaitoje;
- ▶ negalime patvirtinti atsargų (060 sąskaita – aktyvas) 70,4 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes atsargų apskaita pinigine ir kiekiene išraiška netvarkoma;
- ▶ negalime patvirtinti finansavimo iš biudžeto (230 sąskaita – pasyvas), kurio likutis 104,9 tūkst. Lt, 70,4 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes negalime nustatyti, ar nepanaudotos atsargos įsigytos iš biudžeto lėšų;
- ▶ atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaita – aktyvas) likutis sumažintas 8,9 tūkst. Lt, nes jame nurodytas ne visas debitorinis įsiskolinimas už prekes ir paslaugas;

¹⁰ Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvų patvirtinimo“ (patvirtintas 2004-07-07 Nr. IV-179, įsigaliojo nuo 2004-12-15)

- ▶ išlaidų iš biudžeto (200 sąskaita – aktyvas) likutis sumažintas 4,8 tūkst. Lt, nurodžius ne visas patirtas išlaidas;
- ▶ pajamų už teikiamas paslaugas (400 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 7,7 tūkst. Lt, nenurodžius visų apskaitoje užregistruotų pajamų;
- ▶ atsiskaitymuose su kitais debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaita – pasyvas) nenurodytos pervestinos lėšos asignavimų valdytojui už suteiktas paslaugas – 16,4 tūkst. Lt, kurios neteisingai atvaizduotos atsiskaitymų su biudžetu (pasyvas – 173 sąskaita) likutyje;
- ▶ atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaita - pasyvas) likutis sumažintas 4,8 tūkst. Lt, nes nurodytas ne visas kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams už prekes ir paslaugas, nurodytas apskaitos registruose;
- ▶ negalime patvirtinti atsiskaitymo su deponentais (177 sąskaita – pasyvas) 2,9 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes apskaitant deponentus taikyta neteisinga sąskaitų korespondencija;
- ▶ žemės vertė neapskaityta užbalansinėje sąskaitoje.

Išdėstyti dalykai rodo, kad Kauno valstybinis dramos teatras apskaitą tvarkė nesivadovaudamas Buhalterinės apskaitos įstatymo¹¹ 17 str. nuostata finansinę atskaitomybę sudaryti pagal sąskaitų duomenis, Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹² atitinkamų punktų, kurie reglamentuoja ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų, pajamų, debitorių ir kreditorių, deponentų apskaitą, nusidėvėjimo skaičiavimą, ūkinių operacijų atvaizdavimą ir sąskaitų korespondencijų naudojimą, sąskaitų uždarymą metų pabaigoje, nuostatomis.

Teatras nepervedė teatro sąjungai ir profesinei sąjungai iš darbo užmokesčio išskaičiuoto 14,2 tūkst. Lt nario mokesčio, o panaudojo šias lėšas savo reikmėms. Kadangi įsiskolinimas teatro sąjungai ir profesinei sąjungai liko, o pinigų likučio teatras neturi, tai atkreipiame asignavimų valdytojo dėmesį, kad įsiskolinimo padengimui pavaldi įstaiga naudos biudžeto asignavimus.

1.4. Apskaitos tvarkymas Valstybiniame Vilniaus mažajame teatre

Valstybinis Vilniaus mažasis teatras buhalterinę apskaitą tvarkė nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių nuostatomis, neteisingai tvarkė ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų, nuompinigių, atsiskaitymų, pavedimų lėšų, pajamų, debitorių ir kreditorių, finansavimo ir išlaidų apskaitą, neteisingai skaičiavo turto nusidėvėjimą, neteisingai fiksavo ūkines operacijas, atliko sąskaitų korespondencijas, neteisingai metų pabaigoje uždarė

¹¹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (2001-11-06 Nr. IX-574).

¹² Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais)).

buhalterines sąskaitas. Dėl to negalime patvirtinti, kad Teatro Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse (13 857,3 tūkst. Lt) nurodyti likučiai yra teisingi:

- ▶ ilgalaikio materialiojo turto (01 sąskaita – aktyvas) likutyje neteisingai nurodyta trumpalaikio turto ir atsargų už 10,8 tūkst. Lt;
- ▶ trumpalaikio turto (070 sąskaita – aktyvas) likutis padidintas 4,4 tūkst. Lt, o atsargų (06 sąskaita – aktyvas) 6,4 tūkst. Lt, neteisingai juose apskaičius ilgalaikį turtą;
- ▶ nematerialiojo turto (010 sąskaita – aktyvas) likutis sumažintas 35,2 tūkst. Lt, ilgalaikio turto sąskaitoje neužpajamavus pagaminto klipo ir kino filmo;
- ▶ negalime patvirtinti materialiojo turto nusidėvėjimo (020 sąskaita – pasyvas) 837,7 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes nebuvo skaičiuojamas ilgalaikio turto, priskirto atsargoms ir trumpalaikiam turtui bei įrenginiams, priskirtiems prie pastato vertės, tačiau atliekantiems savarankiškas funkcijas, nusidėvėjimas;
- ▶ finansavimo iš biudžeto (230 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 30,3 tūkst. Lt, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (176 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 21,3 tūkst. Lt, kompensuotų nuompinigių (410 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 1,6 tūkst. Lt, nenurodžius nenurašyto atsargų likučio finansavimo šaltinių;
- ▶ atsiskaitymų su biudžetu (173 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 1,8 tūkst. Lt ir atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 10,3 tūkst. Lt, nenurodžius apskaitytų gautų lėšų už prekes ir paslaugas ir už patalpų nuomą;
- ▶ atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 2,2 tūkst. Lt ir kompensuotų nuompinigių (410 sąskaita – pasyvas) likutis sumažintas 3,6 tūkst. Lt, nenurodžius gautų lėšų už parduotus bilietus ir kompensuotų nuompinigių kasoje;
- ▶ negalime patvirtinti atsiskaitymų už pavedimų lėšas (176 sąskaita – aktyvas) 89,4 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes apskaitos registruose ši suma neapskaityta;
- ▶ dėl neteisingai tvarkomos finansavimo ir debitorių apskaitos negalime patvirtinti atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaita – aktyvas) 117,5 tūkst. Lt bei finansavimo iš biudžeto (230 sąskaita – pasyvas) 75,6 tūkst. Lt likučių teisingumo;
- ▶ negalime patvirtinti biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąskaita – pasyvas) likučio 175,1 tūkst. Lt, nes nebuvo pateiktas šios sąskaitos registras. Be to, jame nurodyta 70,7 tūkst. Lt uždirbtų pajamų, kurios neteisingai nurodytos atsiskaitymuose su biudžetu (173 sąskaita – pasyvas) likutyje;

- ▶ negalime patvirtinti išlaidų iš biudžeto (200 sąskaita – aktyvas) 271,3 tūkst. Lt bei atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais (pasyvo sąskaitos) 234,1 tūkst. Lt likučių teisingumo dėl neteisingai tvarkomos išlaidų iš biudžeto ir kreditorių apskaitos.

Išdėstyti dalykai rodo, kad Valstybinis Vilniaus mažasis teatras apskaitą tvarkė nesivadovaudamas Buhalterinės apskaitos įstatymo¹³ 17 str. nuostata finansinę atskaitomybę sudaryti pagal sąskaitų duomenis, Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹⁴ atitinkamų punktų, kurie reglamentuoja ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų, nuompinigių, atsiskaitymų, pavedimų lėšų, pajamų, debitorių ir kreditorių, finansavimo ir išlaidų apskaitą, nusidėvėjimo skaičiavimą, ūkinių operacijų atvaizdavimą ir sąskaitų korespondencijų naudojimą, sąskaitų uždarymą metų pabaigoje, nuostatomis.

1.5. Apskaitos tvarkymas Lietuvos rusų dramos teatre

Lietuvos rusų dramos teatras buhalterinę apskaitą tvarkė nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis, neteisingai tvarkė ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų, nuompinigių, pavedimų lėšų, pajamų, finansavimo ir išlaidų apskaitą, neteisingai skaičiavo turto nusidėvėjimą, metų pabaigoje neteisingai uždarė buhalterines sąskaitas. Dėl to negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse (2 888,2 tūkst. Lt) nurodyti likučiai yra teisingi:

- ▶ negalime patvirtinti ilgalaikio materialiojo turto 2495,1 tūkst. Lt likučio (010-019 sąskaita – aktyvas) teisingumo, nes jame nurodyta 82,6 tūkst. Lt turto daugiau negu rasta inventorizacijos metu ir neatvaizduota ilgalaikio turto už 30,5 tūkst. Lt, nors inventorizacijos metu jis buvo rastas;
- ▶ nematerialiojo turto (010 sąskaita – aktyvas) likutis sumažintas 3,6 tūkst. Lt, neteisingai jame apskaičius projektinę dokumentaciją ir neapskaičius kino filmo;
- ▶ negalime patvirtinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (020-021 sąskaita – pasyvas) 970,3 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes pastatų nusidėvėjimas neteisingai skaičiuojamas nuo likutinės vertės, atskiram turtui taikomas neteisingas nusidėvėjimo normatyvas, nusidėvėjusiam turtui skaičiuojamas nusidėvėjimas;
- ▶ negalime patvirtinti trumpalaikio turto (070 sąskaita – aktyvas) 150,2 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes apskaitos registruose apskaityta mažesnė trumpalaikio turto vertė,

¹³ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (2001-11-06 Nr. IX-574).

¹⁴ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais)).

sąskaitoje neteisingai apskaityta dalis ilgalaikio turto, o dalis trumpalaikio turto užpajamuota kiekiu išraiška, nuline verte;

- ▶ negalime patvirtinti atsargų (06 sąskaita – aktyvas) 70,1 tūkst. Lt likučio teisingumo, atsargų apskaitos registruose neteisingai apskaičius ilgalaikį ir trumpalaikį turta;
- ▶ išlaidų iš biudžeto (200 sąskaita – aktyvas) likutyje ir atsiskaitymų pagal vykdomuosius raštus (183 sąskaita – pasyvas) likutyje nurodytos 0,4 tūkst. Lt kreditorinis įsiskolinimas pagal vykdomuosius raštus, tačiau kas sudaro šį likutį pagal apskaitos duomenis nustatyti negalėjome;
- ▶ finansavimo (230 sąskaitos – pasyvas) likutyje nurodyta 42,9 tūkst. Lt nenurašytų atsargų likutis iš biudžeto lėšų. Atsargų įsigijimo apskaita pagal lėšų šaltinius netvarkoma, todėl negalėjome patvirtinti, kad minėtos atsargos tikrai įsigytos iš biudžeto lėšų ir šioje finansavimo sąskaitoje turėjo būti apskaitytos nenurašytos atsargos.
- ▶ finansavimo iš biudžeto (pasyvas – 230 sąskaita) likutyje nenurodytos 3,6 tūkst. Lt finansavimo šaltinis debitoriniam įsiskolinimui. Ši suma neteisingai atvaizduota biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąskaita – pasyvas) likutyje;
- ▶ negalime patvirtinti kompensuotų nuompinigių (410 sąskaita – pasyvas) 27,2 tūkst. Lt likučio teisingumo, nes jame nurodytos nenurašytos atsargos, kurios pagal finansavimo šaltinius neapskaitomos ir negalime nustatyti, kokioje finansavimo sąskaitoje turėjo būti apskaitytos nenurašytos atsargos;
- ▶ atsiskaitymų už pavedimų lėšas (176 sąskaita – pasyvas) likutyje nenurodytas 11,8 tūkst. Lt debitorinio fizinių asmenų pajamų mokesčio įsiskolinimo iš paramos lėšų finansavimo šaltinis, kuris neteisingai nurodytas finansavimo (230 sąskaitos – pasyvas) likutyje.
- ▶ 2006 m. teatras į biudžetą pervedė 531,5 tūkst. Lt už suteiktas paslaugas. Pagal apskaitos registrus nustatėme, kad teatras gavo 478,8 tūkst. Lt pajamų. Todėl negalime patvirtinti, kad gaunamos pajamos už suteiktas paslaugas yra teisingai apskaitomos apskaitos registruose ir teisinga suma pervedamos į Kultūros ministeriją;
- ▶ 6,3 tūkst. Lt komunalinių mokesčių, kurie turėjo būti apskaityti 112 sąskaitoje „Kitos lėšos“ ir pervesti paslaugų tiekėjams, buvo neteisingai pervesti į biudžetą kaip gautos pajamos;
- ▶ 2006 m. teatras į biudžetą pervedė 147,1 tūkst. Lt pajamų, gautų už turto nuomą. Pagal apskaitos registrus nustatėme, kad gautų nuompinigių apskaitoje užregistruota už 366,9 tūkst. Lt. Todėl negalime patvirtinti, kad gaunamos pajamos už turto nuomą yra

teisingai apskaitomos apskaitos registruose ir teisinga suma perveda į Finansų ministeriją;

- ▶ 2006 m. gautos pajamos (Didžiojoje knygoje šios pajamos nenurodytos) už studiją „Po kauke“ (8,4 tūkst. Lt) buvo panaudotos nepervedus jų į biudžetą. 2006 m. Teatras gavo 852 tūkst. Lt pajamų, o į biudžetą pervedė 678,6 tūkst. Lt, 38 tūkst. Lt metų pabaigoje buvo banko sąskaitoje, o dalis lėšų, t. y. 135,4 tūkst. Lt, nepervesta į biudžetą ir išlaidos neapskaitytos.

Pajamos, gautos už teikiamas paslaugas ir už turto nuomą, įmokamos į biudžetą, vadovaujantis Biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių¹⁵ 22 ir 23 p. ir Biudžeto sandaros įstatymo¹⁶ 32 str. 5 p.

Išdėstyti dalykai rodo, kad Lietuvos rusų dramos teatras apskaitą tvarkė nesivadovaudamas Buhalterinės apskaitos įstatymo¹⁷ 17 str. nuostata finansinę atskaitomybę sudaryti pagal sąskaitų duomenis, Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹⁸ atitinkamų punktų, kurie reglamentuoja ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų, nuompinigių, pavedimų lėšų, pajamų, finansavimo ir išlaidų apskaitą, nusidėvėjimo skaičiavimą, ūkinių operacijų atvaizdavimą ir sąskaitų korespondencijų naudojimą, sąskaitų uždarymą metų pabaigoje, nuostatomis.

Dėl to, kad Lietuvos rusų dramos teatras neteisingai apskaitė pajamas, negalime patvirtinti, kad visos pajamos už suteiktas paslaugas ir turto nuomą yra apskaitytos ir pervestos į valstybės biudžetą.

Nepervedus visų gautų pajamų, o panaudojus jas įstaigos reikmėms ne pagal specialiąją programą, ir neapskaičius šios programos patirtų išlaidų, negalime patvirtinti nurodytų 434,3 tūkst. Lt kasinių ir 436,2 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo.

Lietuvos rusų dramos teatre kasinių ir faktinių išlaidų pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius apskaita nebuvo tvarkoma, vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹⁹ 269 p. nuostata, todėl negalime patvirtinti, kad Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje kasinės (2 398,8 tūkst. Lt) ir faktinės (2 409 tūkst. Lt) išlaidos nurodytos teisingai. Taip pat negalime patvirtinti, kad skirti biudžeto asignavimai naudoti pagal patvirtintą sąmatą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir

¹⁵ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (nutarimo 2005-06-21 Nr. 687 redakcija)).

¹⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (2003-12-23 Nr. IX-1946).

¹⁷ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (2001-11-06 Nr. IX-574).

¹⁸ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais)).

¹⁹ Ten pat.

vykdymo taisyklių²⁰ 79 p. ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos²¹ 2 p. 2.2 p. p.:

- ▶ per metus sąmata nebuvo koreguojama, todėl visos faktinės išlaidos už šildymą, elektros energiją, ryšius ir kt. yra nurodytos 17.01 programoje. Dalis kasinių išlaidų apmokėta iš 17.01 programos, kita dalis – iš 88.01 programos 30 str., minėtoje programoje nenurodant faktinių išlaidų;
- ▶ iš darbo užmokesčio straipsnio (2.1) buvo mokamos išlaidos už nenutrūkstamą darbo užmokesčio mokėjimą ligos atveju (2,6 tūkst. Lt). Šias išmokas teatras turėjo planuoti ir mokėti iš straipsnio Socialinės išmokos (pašalpos) (2.7);
- ▶ 88.01 programos biudžeto asignavimai (12,2 tūkst. Lt) ilgalaikiam turtui įsigyti (2006 m. kaip ilgalaikio turto vienetas buvo užpajamuotas spektaklis „Gervė“) panaudoti ne iš materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo (3.1.3 str.) išlaidų, o iš paprastųjų išlaidų (2.30 str. „Kitos paslaugos“);
- ▶ pagal darbo užmokesčio mokėjimo žiniaraščius 2006 m. darbo užmokesčiui apskaičiuota ir išmokėta 1 401,3 tūkst. Lt, tačiau Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 apyskaitoje darbo užmokesčio straipsnyje nurodyta 1 336,3 tūkst. Lt (65 tūkst. Lt mažiau). Kadangi išlaidų apskaita pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius nebuvo tvarkoma, audito metu negalėjome nustatyti, iš kokių lėšų buvo išmokėtas darbo užmokestis ir kokiam išlaidų straipsnyje nurodytos išlaidos.
- ▶ faktinės išlaidos pagal programas pradėtos tvarkyti tik nuo liepos mėn. Tačiau faktinių išlaidų apskaita nebuvo tvarkoma pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius, nesivadovauta patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių²² 269 p.

Ministerijai pavaldžioje įstaigoje – Lietuvos rusų dramos teatre, biudžeto išlaidų apskaita tvarkyta nesivadovaujant apskaitos principais ir taisyklėmis, todėl negalime patvirtinti suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-01-01 ataskaitoje nurodytų (kasinės išlaidos 175 491,3 tūkst. Lt, faktinės išlaidos 173 949,1 tūkst. Lt) kasinių išlaidų 2 398,8 tūkst. Lt ir faktinių išlaidų 2 409 tūkst. Lt duomenų sumos teisingumo.

²⁰ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (nutarimo 2005-06-21 Nr. 687 redakcija).

²¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr.1K – 184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²² Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (LR finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais).

1.6. Apskaitos tvarkymas kitose pavaldžiose įstaigose

Kauno valstybinis muzikinis teatras tvarkė apskaitą nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių²³ 16, 38, 49, 97 p. nuostatomis, kurios reglamentuoja ilgalaikio, trumpalaikio turto, atsargų ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo apskaitą, todėl teatro Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse:

- ▶ ilgalaikio turto (010 sąskaita – aktyvas) likutis sumažintas 4,8 tūkst. Lt, o trumpalaikio turto (070 sąskaita – aktyvas) likutis šia suma padidintas, neteisingai apskaičius ilgalaikį turtą trumpalaikio turto sąskaitoje;
- ▶ trumpalaikio turto (070 sąskaita – aktyvas) likutis sumažintas 8,2 tūkst. Lt, o ilgalaikio turto (010 sąskaita – aktyvas) šia suma padidintas, neteisingai apskaičius trumpalaikį turtą ilgalaikio turto sąskaitoje;
- ▶ atsargų (060 sąskaita – aktyvas) likutis padidintas 11,3 tūkst. Lt, o ilgalaikio turto (010 sąskaita – aktyvas) likutis šia suma sumažintas, neteisingai apskaičius ilgalaikį turtą atsargų sąskaitoje;
- ▶ balanse nurodyta neteisinga ilgalaikio turto nusidėvėjimo (pasyvas – 020 sąskaita) likučio suma – 4 732,8 tūkst. Lt, nes nebuvo skaičiuojamas ilgalaikio turto, priskirto atsargoms ir trumpalaikiam turtui, nusidėvėjimas.

Vilniaus teatras „Lėlė“ tvarkė apskaitą nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių²⁴ 49, 97, 310, 311 p. nuostatomis, kurios reglamentuoja trumpalaikio turto, atsargų, atsiskaitymų, nuompinigių apskaitą, todėl teatro išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse:

- ▶ atsargų likutis (06 sąskaita – aktyvas) padidintas 53,7 tūkst. Lt, o trumpalaikio turto (070 sąskaita – aktyvas) likutis šia suma sumažintas, neteisingai apskaičius trumpalaikį turtą atsargų sąskaitoje;
- ▶ trumpalaikio turto likutis (070 sąskaita – aktyvas) padidintas 5,4 tūkst. Lt, o atsargų (06 sąskaita – aktyvas) likutis šia suma sumažintas, neteisingai apskaičius atsargas trumpalaikio turto sąskaitoje;
- ▶ atsiskaitymų su biudžetu (173 sąskaita – aktyvas) likutis padidintas 4,4 tūkst. Lt, neteisingai nurodžius nekompensuotus iš biudžeto nuompinigių;
- ▶ kompensuotų nuompinigių likutis (11,5 tūkst. Lt) (410 sąskaita – aktyvas) padidintas 6,2 tūkst. Lt, metų pabaigoje neteisingai uždarius minėtą sąskaitą.

²³ Ten pat.

²⁴ Ten pat.

Dėl to, kad pavaldžios įstaigos neteisingai tvarkė apskaitą (Kauno valstybinis muzikinis teatras – ilgalaikio ir trumpalaikio turto, atsargų, ilgalaikio turto nusidėvėjimo, Vilniaus teatras „Lėlė“ – trumpalaikio turto, atsargų, atsiskaitymų, kompensuotų nuompinigių), suvestiniame 2006 m. Išlaidų vykdymo balanse ilgalaikio turto likutis sumažintas 7,9 tūkst. Lt, trumpalaikio turto likutis sumažintas 51,7 tūkst. Lt, atsargų likutis padidintas 59,6 tūkst. Lt, atsiskaitymų su biudžetu likutis padidintas 4,4 tūkst. Lt, kompensuotų nuompinigių likutis padidintas 6,2 tūkst. Lt ir negalime patvirtinti materialiojo turto nusidėvėjimo 4 732,8 tūkst. Lt likučio teisingumo.

Dėl to, kad Kauno valstybinis dramos teatras, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras ir Lietuvos rusų dramos teatras neteisingai tvarkė buhalterinę apskaitą ir metinėse ataskaitose pateikė neteisingus duomenis, negalime patvirtinti Ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų 2006-12-31 balanse nurodytų duomenų (372 667,1 tūkst. Lt) 30 872,1 tūkst. Lt sumos teisingumo (žr. ataskaitos 1.3, 1.4, 1.5 d.).

Nustatytos klaidos yra reikšmingos ir turi įtakos asignavimų valdytojo finansinės atskaitomybės duomenų teisingumui.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2003-12-23 Nr. IX-1946) 7 str., biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, už paskirtų asignavimų efektyvumą, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvumą naudojimą, buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą, pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170, 4 punkte, už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o vadovaujantis taisyklių 20 punktu, vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumą, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

Rekomendacijos

Atsižvelgdama į ataskaitoje išdėstytus dalykus, Kultūros ministerijos vadovybė turi imtis priemonių ir užtikrinti, kad:

- apskaitant faktines išlaidas, atsakingi darbuotojai pareikalautų reikiamų patvirtinimų, jų atliekamos darbo užduotys būtų tikrinamos, apskaitos darbuotojai faktines išlaidas apskaitytų tik gavę reikiamus patvirtinimus;
- minėtuose teatruose nustatytos klaidos būtų ištaisytos ir apskaita pavaldžiose įstaigose būtų tvarkoma vadovaujantis teisės aktais, apskaitos principais ir taisyklėmis;
- būtų inventorizuoti visų sąskaitų likučiai, ūkinės operacijos registruojamos pagal apskaitos principus ir taisykles bei nustatyti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisingą buhalterinės apskaitos tvarkymą bei tikslios ir patikimos finansinės atskaitomybės sudarymą ir pateikimą asignavimų valdytojui.

Siekdama išvengti nustatytų klaidų, Ministerijos vadovybė turi imtis priemonių, kad būtų sustiprintos kontrolės priežiūros procedūros (užtikrinti, kad apskaitos darbuotojai suprastų, kaip reikia tvarkyti buhalterinę apskaitą ir tvarkytų ją pagal apskaitos principus ir taisykles, kad netinkama praktika būtų nustatyta ir pašalinta, o atliekamos užduotys būtų tikrinamos), užtikrinti, kad apskaitos darbuotojai nuolat keltų kvalifikaciją, reikalauti iš Ministerijai pavaldžių biudžetinių įstaigų, kad jų finansinė atskaitomybė būtų sudaryta tinkamai, prireikus papildomai būtų teikiami finansinės atskaitomybės duomenų paaiškinimai.

2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumas

2.1. Viešųjų įstaigų ir kitų subjektų finansavimas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatų²⁵ 6.9, 6.10 punktais Ministerija, vykdydama jai pavestus uždavinius, remdamasi tarpvalstybiniais susitarimais kultūros srityje, rengia ir įgyvendina tarpvalstybines kultūros programas, rengia ir koordinuoja kultūros reprezentavimo užsienyje programas.

Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. nurodyta, kad asignavimų valdytojas privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams (kiti subjektai pagal įstatymo 2 str. 1 d. – atliekantys viešojo administravimo funkcijas) programoms vykdyti.

²⁵Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatai (patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-08-11 nutarimu Nr. 1020 (2002-06-13 nutarimo Nr. 906 redakcija)).

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių²⁶ 81 p. nuostatas, asignavimų valdytojai, organizuodami programų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, vykdymą, turi teisę Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka iš įmonių, įstaigų ir organizacijų pirkti paslaugas ir darbus, nepriskirtus asignavimo valdytojo ar jam pavaldžių biudžetinių įstaigų funkcijoms.

Ministerija nesivadovavo minėtų teisės aktų nuostatomis ir programoms vykdyti skirtus valstybės biudžeto asignavimus pervedė viešosioms įstaigoms, taip pat nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo²⁷ nuostatomis, nes pirkdama kultūros paslaugas netaikė Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų pirkimo procedūrų ir skyrė lėšas:

- ▶ vykdamas 17.01 programos Meninės kūrybos plėtra ir sklaida priemonę „Vykdyti tradicinių konkursų tęstinumą“, viešajai įstaigai „Tarptautinis M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas“ – 160 tūkst. Lt;
- ▶ vykdamas 18.02 programos Lietuvos įvaizdžio formavimas priemonę „Užtikrinti kultūros projektų sklaidą užsienyje“, viešajai įstaigai „Lietuvos institutas“ – 520,3 tūkst. Lt;
- ▶ vykdamas 19.01 programos Visuomenės informacinis aprūpinimas priemonę „Dalyvauti knygų mugėse, tarptautiniuose leidybos seminaruose“, viešajai įstaigai „Lietuviškos knygos“ – 446 tūkst. Lt, viešajai įstaigai „Lietuvos institutas“ – 277,6 tūkst. Lt, Lietuvos leidėjų asociacijai – 143,2 tūkst. Lt.

Kultūros ministerija, pirkdama kultūros paslaugas, netaikė Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų pirkimo būdų ir, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis bei Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis, programoms vykdytojais pasirinko viešąsias įstaigas ir pervedė joms programoms vykdyti skirtus valstybės biudžeto asignavimus (1547,1 tūkst. Lt).

Kultūros ministerija skyrė biudžeto asignavimus viešųjų įstaigų veiklai – administravimo išlaidoms (darbo užmokesčiui) ir įstaigų išlaikymui (komunalinėms ir ryšių paslaugoms, kanceliarinėms prekėms, biuro technikai, baldams ir kt.), finansuoti, t. y. lėšas panaudojo ne Kultūros ministerijos programoms vykdyti:

- ▶ viešajai įstaigai „Europos MEDIA programų biuras“ (2006-02-22 sutartis Nr. T/06/13) skyrė 69,8 tūkst. Lt;
- ▶ viešajai įstaigai „Europos kultūros programų centras“ (2006-02-22 sutartis Nr. T/06/12) skyrė 80,7 tūkst. Lt.

²⁶ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (nutarimo 2005-06-21 Nr. 687 redakcija).

²⁷ Viešųjų pirkimų įstatymas (2005-12-22 Nr. X-471).

Kultūros ministerija, biudžeto asignavimus (150,5 tūkst. Lt) skyrė viešųjų įstaigų veiklai finansuoti, nesivadovaudama Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis, kad asignavimų valdytojas privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, programoms vykdyti.

2.2. Skoliniai įsipareigojimai

2006 m. septynios Kultūros ministerijai pavaldžios įstaigos (Valstybinis jaunimo teatras, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras, Valstybinis Kauno dramos teatras, Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešoji biblioteka) pagal lizingo sutartis įsigijo aštuonis automobilius. Įvertinus sutartis nustatyta, kad sudarant lizingo sutartis dėl automobilio įsigijimo nuosavybėn po lizingo įmokų sumokėjimo, minėtos pavaldžios įstaigos prisiėmė skolinius įsipareigojimus, nesilaikydamos Biudžeto sandaros įstatymo 10 str. 3 dalies nuostatų²⁸, kad biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžios biudžetinės įstaigos savo vardu negali skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų.

Atkreipiame dėmesį, kad tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo biudžetinėse įstaigose tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-11-17 nutarimas Nr. 1341. Šio nutarimo 1.4 punkto pirmojoje pastraipoje nustatyta, kad biudžetinės įstaigos gali nuolat arba prireikus naudotis tarnybiniais lengvaisiais automobiliais pagal nuomos sutartis su įmonėmis, neviršydamos joms nustatyto išlaidų tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti arba jiems nuomoti dydžio. Kadangi nurodytas nutarimas nenumato galimybės sudaryti lizingo (finansinės nuomos) sutarčių, todėl turi būti sudaromos lengvųjų automobilių nuomos sutartys.

2.3. Kiti pastebėjimai

Lietuvos rusų dramos teatro darbuotoja Nina Galpernaitė 2005 m. kreipėsi į Vilniaus miesto 2 apylinkės teismą dėl neteisėto atleidimo iš darbo, darbo užmokesčio ir kitų išmokų, susijusių su darbo santykiais priteisimo, neturtinės žalos atlyginimo ir drausminės nuobaudos panaikinimo. Teismui pripažinus atleidimą neteisėtu, 2006 m. gegužės 9 d. buvo sudaryta taikos sutartis (pagal civilinę bylą Nr. 2-7169-141-2005) ir pakeistas 2005 m. birželio 27 d. ieškovės atleidimo iš pareigų įsakymas Nr. V-116. Pagal taikos sutartį Teatras įsipareigojo iki 2006 m. birželio 15 d. sumokėti

²⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (2003-12-23 Nr. IX-1946).

N. Galpernaitei 5 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinę išmoką, t. y. 3 685,75 Lt. 2006 m. gegužės 10 d. išeitinė pašalpa buvo apskaičiuota ir išmokėta.

Dėl neteisėto atleidimo išmokėjus išeitinę išmoką, teatrui padaryta 3 685,75 Lt žala.

Valstybiniam Vilniaus mažajam teatrui 2006 metais buvo patvirtinta darbo užmokesčiui 1 333,5 tūkst. Lt ir įnašams socialiniam draudimui 391,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Visi asignavimai buvo gauti, tačiau teatras dėl praėjusių metų likusių įsiskolinimų, 2006 m. pabaigoje liko skolingas 48 tūkst. Lt (15,8 tūkst. Lt darbo užmokesčio, 4,8 tūkst. Lt pajamų mokesčio, 27,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų). Ši skola bus gražinama iš 2007 metams skirtų biudžeto asignavimų.

Teatras nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo²⁹ 2 str. 3 d., kur nurodyta, kad biudžetiniai metai prasideda nuo sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d., ir Biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių³⁰ 19 p., kur nustatyta, jog sudarant sąmatas asignavimų valdytojai turi užtikrinti, kad praėjusių metų įsiskolinimai būtų padengti planuojamais metais, neviršijant tiems metams skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Nesivadovaudamas Biudžeto sandaros įstatymu ir Biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatomis, teatras neteisingai planavo ir naudojo biudžeto asignavimus, skirtus darbo užmokesčiui.

Rekomendacijos

Atsižvelgdama į ataskaitoje išdėstytus dalykus, Kultūros ministerijos vadovybė turi sustiprinti kontrolės priežiūros procedūras, kurios užtikrintų, kad valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos vadovaujantis teisės aktais, kad turtas būtų įsigyjamas ir naudojamas teisės aktu nustatyta tvarka, kad paslaugos būtų perkamos Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytais pirkimo būdais.

Spręsti klausimą dėl asmenų, kurių veiksmais buvo padaryta žala Lietuvos rusų dramos teatrui, patraukimo materialinės atsakomybės.

3. Pažanga šalinant nustatytus trūkumus

Kultūros ministerija dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuota raštais (priedas Nr. 1).

Mes pažymime Kultūros ministerijos pažangą vykdant audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalinant nustatytus trūkumus: pavaldžios įstaigos (Klaipėdos muzikinis teatras, Kauno valstybinė

²⁹ Biudžeto sandaros įstatymas (2003-12-23 Nr. IX-1946).

³⁰ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 (su vėlesniais pakeitimais)).

filharmonija) ištaisė klaidas, kurios turėjo įtakos finansinių ataskaitų teisingumui ir buvo nustatytos atliekant 9 mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimą. Ministerija įvykdė dalį rekomendacijų dėl biudžeto asignavimų teisėtumo ir pateikė rekomendacijų ir pastebėjimų įgyvendinimo planą.

Kultūros ministras patvirtino Valstybės biudžeto lėšų skyrimo Lietuvos įvaizdžio formavimo programos projektų daliniam finansavimui tvarkos aprašą (2006-05-31 įsakymas Nr. ĮV-267), Lietuvių literatūros finansavimo iš dalies valstybės biudžeto lėšomis taisyklės (2007-01-24 įsakymas Nr. ĮV-44), Valstybės biudžeto asignavimų ir Nacionalinio kino rėmimo programos lėšų skyrimo kino projektams taisyklės (2006-11-10 įsakymas Nr. ĮV-615), Muziejinių vertybių įsigijimo projektų finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų taisyklės (2007-04-03 įsakymas Nr. ĮV-224) ir kt.

Nuo 2007 m. Ministerija biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams skiria programoms vykdyti, o ne pavedimams atlikti.

Dėkojame Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos darbuotojams už bendradarbiavimą ir pagalbą atliekant 2006 m. finansinės atskaitomybės auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2007 m. liepos 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės 5-ąjį audito departamentą.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Renata Maslauskaitė-Meškauskaitė